No. 240. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 4 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De belgische afgevaardigden hebben gisteren de algemeene discussien geopend, de artikelen behandeld en eindelijk de geheele zaak aangenomen, welke door den heer *de Meroda* aldaags voorgesteld is in 't belang van zulke personen als de generaal *Nypels*, alsh men de volle regten van belgisch burger heeft bewijst en die hem en gevolgelijk aanstonds als lid uit de kamer is geweerd geworden. Volgens de nieuwe wet zullen als belgisch burger beschouwd worden niet de regten als zoodanig gehouden, die, zonder autorisatie te verzoeken dienst gewerkt hebben, voor 1835 in België teruggekeerd zijn; voor de revolutie-zaak hebben gestreden, dienst hebben genomen of een burgerlijk ambt hebben aanvaard; voorts de bewoners der noordelijke provincien van het koningrijk der Nederlanden die voor Februarij 1831 in België gedomicilieerd waren en nog zijn; terwijl van deze bepalingen uitgezonderd worden de Belgen, die na 1 Augustus 1831 in dienst waren met België niet bevriende mogendheid zijn gebleven.

— Heden (2 *September*) waren te Antwerpen genoteerd: Belg. 108¾; O. Metall. 102⅝; Sp. *Guebhard* 32¾; Perpet. 33, 33⅛; Cortes 30⅝. 31⅛, ⅞; Id. Coup. 18¾; Uitgest 14; Nap. rent. 90¾; Sicil. 93½; Rom. L. 99⅜; Id. te Autw. 96½; Braz. 84½.

Luidens de over België ontvangen londensche berigten tot den 30sten, heeft de kanselier van den exchequer, in de zitting van het Huis der gemeenten van den 20sten, eene nieuwe bill tot verminderinq van de tienden in Ierland voorgedragen, en daarbij verklaard, dat de door het Huis der Lords in de wet betreffende de Iersche kerk aangenomen amendementen, den geest der wet zoodanig gewijzigd hadden, dat de ministers besloten hadden dezelve terug te nemen. De nieuwe voorgestelde bill is daarop in het Lagerhuis voor de eerste maal gelezen, en besloten dat de tweede lezing op maandag den 31sten zou plaats hebben.

— Ten gevolge van de buitengewone droogte is de vaart op de Theems bijna geheel belemmerd, zoodanig zelfs dat ongeladen schuiten de rivier bevaren.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Augustus.

De koning heeft heden, in bijzonder gehoor den graaf *de Sales*, ambassadeur van den koning van Sardinie, ontvangen, belast om Z. M. namens zijnen souverein met het behoud van zijn leven gelijk te wenschen.

— Heden begeeft zich de hertog *van Joinville* naar Brest, om aan boord van het fregat *Dido* een reisje te doen en de groote engelsche maritime etablissementen te Portsmouth, Plymouth enz. te bezoeken.

— De dagbladen zijn nog gevuld met de geschiedenis der ontdekking van den kapitein *Pepin*, wiens arrestatie zoo veel licht in de zaak van *Fieschi* moest verspreiden. Zoo men wil zou de ontvlugte aan den heer *Pasquier* een brief geschreven hebben, waarin hij zegt, dat hij zich als gevangene zal constitueren zonder het proces op hebben te laten, het verzoek daarbij voegende dat zijne vrouw, die men gevangen heeft genomen, mogt losgelaten worden. Volgens het zeggen, zou *Pepin* met *Fieschi* betrekkingen hebben onderhouden, hem kort voor den 28sten Julij ten eten hebben ontboden en hem eene som van 200 fr. hebben voorgeschoten.

— Men weet nog niet de oorzaak van policie *Gisquet* zijne demissie gegeven en het hotel van policie reeds verlaten. De heer *Gasparin* zou hem vervangen.

— In de *Gaceta van Madrid* van den 22sten vindt men een besluit van de koningin-regentes van den 18den, de censuur der dagbladen betreffende. Daarbij wordt bepaald, dat de censors, die tot heden persoonlijk met het onderzoek der dagbladen in de hoofdstad belast waren, voortaan eene commissie zullen uitmaken, die zich dagelijks voor het onderzoek zal vereenigen; deze commissie zal verantwoordelijk zijn voor al 't geen in de dagbladen verschijnt, uitgezonderd voor hetgeen de uitgevers naar op eigen goeddunken en in meesten plaatsen, in welk geval de bladen zullen kunnen geschorst worden; het gouvernement behoudt zich voorts het regt voor, elk blad, indien de omstandigheden het vereischen, te supprimeren.

Men heeft hier gisteren avond of heden morgen geene latere tijdingen uit Madrid ontvangen. De brieven van Bayonne en Perpignan houden niet anders dan de bevestiging der reeds vermelde berigten wegens de tegenwoordige gesteldheid van het karlistisch leger en van den toestand der provincie Katalonie en omgelegen gewesten. Te Barcelona, Saragossa, Valencia en andere plaatsen hebben zich overal juntas gevormd, en te eene soort van onafhankelijk gouvernement, 't welk het hoofd aan wil, toch aan geld of manschappen geheel te ontbreken daargesteld; volgens het zeggen zou men het militair bevel in die gewesten aan den generaal *Rina* aangeboden hebben. Eenige agenten van don Carlos zouden zich te Barcelona bevinden vereenigd, daar men had hen tot beschikking der militaire autoriteit gesteld.

— De *Phare* van Bayonne houdt het volgend schrijven uit Jaca van 25 dezer, betreffende den toestand der karlisten in Arragon, hetwelk echter niet vrij van partijdigheid schijnt te zijn.

„Een bode dezen morgen ontvangen brief meldt ons, dat men de insurgenten, die van uit Navarra in Arragon getrokken waren, 35 wagens met munitien en 2 met goud en zilverwaren ontnomen heeft; die uit de kerken van Huesca en andere plaatsen genomen waren. Zij hebben vele dooden gehad en zijn er van hen vele krijgsgevangen gemaakt. De bijzonderheden zijn onbekend. *Guerra* heeft aan don *Castilla* geschreven, dat deze de bergpassen zou bezetten en maatregelen dien overeenkomstig nemen. Men meent, dat de overal genomen maatregelen, dat geen enkel karlist uit Arragon zal kunnen ontkomen.

„De gesteltenis van San Juan de Pena zijn naar het kasteel van Jaca gevoerd, omdat zij aangekondigd hadden dat de insurgenten 27 ladingen met patronen en geweren, die zij verborgen hielden, zouden ontvangen.

„In Katalonien is aan gevecht tusschen de karlisten uitgevallen; men zegt dat zij zelfs niet zijn staande gebleven. De graaf van Espagne is in Katalonien zeer kwalijk ontvangen."

— Heden (31 *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCts. kont. en op tijd 109,65; 5 pCt. kont. 79,20; op tijd 79,25; Napo rentes kont. 97,25; op tijd 97,05; Sp. perpet. 34⅛; 5 pCt. 22¼; Cortes niet genoteerd; Id. Compos 18; Uitgest. 14⅛.

NIEUWS.

BREDA, den 3den September.

Gisteren had alhier in de kerk der Waalsche Gemeente, de jaarlijksche promotie der Latijnsche school-jeugd plaats. De plegtigheid nam een aanvang met eene Latijnsche aanspraak van den zeer geleerden heer *Th. Verwaijen*, Rector der Latijnsche Scholen alhier, waarin dezelve verslag gaf van de vlijt en de naarstigheid zijner leerlingen, en aantoonde, hoeveel zij de prijzen, waarmede zij stonden begiftigd te worden, verdienden. Daarna beklommen de beide eerste leerlingen *C. Cs A. Beens* en *P. J. Jr Hallingerus Pijnors*, die tot de Academische studien bevorderd werden, den kansel en hielden, beiden op eene vrijmoedige en allezins gepaste wijze, eene door hen zelven bewerkte Latijnsche Redevoering, de eerste ten onderwerp hebbende: *De lapsu imperii Romani, ex depravatis caepit inveribus manare* (over het verval van het Romeinsche Rijk, op te losse uit het zedenbederf van deszelfs burgers); de tweede: *de* Euripidis *tragoedia, quae* Medea *inscribitur* (over het schoone der tragedie van Euripides, de Medea genaamd).

Vervolgens hielden drie andere gedienstelijke jongelingen *J. M. Gommers*, *A. J. T. Alldes* en *J. Ruijssenaers*, die ook gepromoveerd werden, op eene Latijnsche aanspraak voor de tafel, de vooruitstrevende zorg van Curatoren aan voor den bloei van het Gymnasium, bedankten Hunlieden daarvoor, als zij de school verlieten, alsmede voor de prijzen, waarmede zij werden begiftigd, en eindelijk hunne Leeraars voor het gegeven onderwijs. Daarna bedankten de overige jongelingen, die met prijzen bedeeld werden, te weten *F. C. J. Beens*, *A. Kersteens*, *J. A. Ruijssenaers* en *L. E. H. Ingenhaats*, in latijnsche verzen, voor de door hen ontvangen prijzen.

Na de uitdeeling der prijzen beklom de verdienstelijke heer Rector andermaal den kansel, en toonde in eene Hollandsche Redevoering het doel en de uitwerking van zoodanige plegtigheden aan, bedankte in eene zeer sierlijke aanspraak de regering dezer stad en de Heeren Curatoren van het Gymnasium voor het jaarlijks doen plaats hebben van dezelve, en nam ten laatste, op eene zeer hartelijke wijze, afscheid van zijne leerlingen, die tot hoogere studien bevorderd werden.

De plegtigheid werd bijgewoond door de Edel-Achtbare Regering dezer stad, Heeren Curatoren, Leeraren van onderscheidene faculteiten, de betrekkingen der jonge lieden en een aanzienlijk aantal personen, die belang stellen in het aankweeken en beoefenen der oude talen en der daaraan verbonden wetenschappen.

Van de eerste klasse zijn tot de Academische Lessen met prijzen bevorderd: *Carolus*, *Cornelius*, *Aloytius Beens*, (deze is ook met een mathematische prijs begiftigd).

Petrus, Johannus, Jacobus, Hollingerus Pijpers,
Johannus, Marinus Gommers
Antonius, Johannes, Theodorus Allebes
en
Johannes Ruyssenaers.

Op de *derde* klasse heeft den eersten prijs gekregen:
Felix, Guilielmus, Josephus Baens.

Op de *vierde* klasse:
den eersten: Andreas Kerstens, (ook deze heeft een prijs voor de Wiskunde.)
den tweeden: Johannes Hadrianus Ruyssenaers.

Op de *vijfde* heeft den *eersten* prijs ontvangen:
Ludovicus, Cornelius, Henricus Ingenhousz, die ook met een prijs voor de Wiskunde is vereerd.

De hoogleeraar in de faculteit van wis- en natuurkundige wetenschappen aan de hoogeschool te Leyden, *S. Speyert van der Eyt*, is emeritus verklaard, *salvo honore*, en tot gewone hoogleeraren in gemelde faculteit zijn benoemd de heeren *J. G. S. van Breda*, voorheen aan de hoogeschool te Gent, en *P. J. Uylenbroek* en *J. van der Hoeven*, beide als buitengewone professoren aan dezelve akademie geplaatst.

— Bij koninklijk besluit zijn, onder clausule van wederkeerigheid, de schepen van de Argentijnsche Republiek, bij het binnenkomen der Schelde, vrijgesteld van het voldoen van het vierde loodgeld, hetwelk zij meer dan de Nederlandsche betalen.

— Men vernoemt, dat de ontvangers en ambtenaren der directe belastingen dezer dagen nopens de heimelijke bedoeling en toepassing van de bepaling van art. 13, § 3, der wet van 21 mei 1819, betrekkelijk het patentrecht, eenige inlichtingen hebben ontvangen. Omtrent dezelve is aan hen te kennen gegeven, dat de genoemde bepaling de blijkbare strekking heeft, om eene gelijkmatigheid daar te stellen in de regten, verschuldigd door eenen inwoner eener gemeente, b. v. van den 1sten rang, en die betaald wordende door iemand die, elders wonende, b. v. in eene gemeente van den 3den rang, in de gemeente des eersten zijn bedrijf komt uitoefenen of zich aldaar met der woon gaat vestigen. Indien nu beide een bedrijf uitoefenen van gelijke soort, een gelijk voordeel in dezelfde gemeente opleverende, en waarvoor dus in den geest der wet een gelijk regt verschuldigd is, dan behoort het patent van den te elder bestaande zoo veel verhoogd te worden, tot dat hem die gelijkheid bereikt hebbe, zoo namelijk de beide regten niet reeds gelijk staan, hetgeen toch maar zeldzaam het geval zou kunnen zijn, bij de vooronderstelling, dat de zetters en controleur in de gemeente van den min deren rang de wet wel hebben toegepast, moeten de steeds de uitgebreidheid van het bedrijf in dezelfs geheel in aanmerking genomen worden. Hetgeen dus den zetters en controleur in de gemeente van hoogeren rang ten deele doen staat, is voorzeker te onderzoeken, ten hoog hetregt beloopt door den belastingschuldige in de gemeente zijner vroeging betaald, en ten aanzien de uitgebreidheid zijner zaken in hunne gemeente, ten einde daaron te kunnen bepalen de klasse, waarin zij vermeenen, dat hij in hunne gemeente zou behooren gesteld te worden, zoo zij hem naar het geheel zijn bedrijf hadden te patenteren.

— Uit Nijmegen schrijft men van 1 dezer:

„Gisteren morgen kwamen alhier aan het 1ste en 2de bataillon der 17de afd. inf., onder bevel van den H.Ed.Gest. heer kolonel *H. A. de Hart*, om alhier tot nader order garnizoen te houden. Daarentegen vertrokken van hier het 1ste en 2de bataillon van de 19de afd. inf., onder bevel van den kolonel *W. H. baron van Heerdt* en wel het 1ste bat. met den staf der afdeeling ten 4 ure naar Boxmeer en Kuik en het 2de bataillon ten 6 ure naar Grave, Beek, Heumen en Malden."

— Uit Winschoten schrijft men, dat aldaar, ter gelegenheid van 's Koning verjaardag, op den 24sten l., de plegtige inwijding heeft plaats gehad van het vernieuwde en vergrootte kerkgebouw der R.C. gemeente dier plaats, waartoe dezelve was in staat gesteld geworden door eene aanzienlijke bijdrage van Z.M. den Koning. De kerkvaag voor de gelegenheid fraai versierd, de voornaame autoriteiten der stad, alsmede de leeraren der aldaar bestaande protestantsche gezindheden, daartoe uitgenoodigd, waren bij de plegtigheid tegenwoordig, terwijl de dienst verrigt werd door den H. Eerw. heer *Priester*, Aartspriester van het gewest. De godsdienst geëindigd zijnde, hief het zangkoor het Volkslied aan, waarvan de vier laatste coupletten door de geheele vergadering werd medegezongen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31sten Augustus.

Volgens bericht uit Stuttgard, zullen de Wurtembergsche Standen waarschijnlijk tegen November aanstaande bijeengeroepen worden.

— In de zitting der 2de kamer van de Badensche Standen van den 26sten jl. meen, nadat nog een gerucht tot beraadslaging stond over het ontwerp voor de regeling van de belastingen, en over het financiel budget voor het tijdperk van 1835 tot 1837, overgegaan tot de behandeling van het ontwerp betreffende den gevorderden cijns voor de kenze der gemeente-besturen, waarvan het rapport der commissie door den afgevaardigde *Rotteck* werd voorgedragen. Verscheiden leden verklaarden zich tegen alle soort van gevorderden cijns; een lid gaf de voorkeur aan het van regeringswege voorgedragen ontwerp; andere sloegen een middenweg voor. Deze onderscheidene gedane voorstellen werden echter verworpen, en werd het door den heer *Rotteck* verdedigde ontwerp der commissie aangenomen. Volgens hetzelve is elk burger in gemeenten van 3000 zielen en minder stemgeregtigd voor de keus van den burgemeester en den gemeenteraad; in alle andere gemeenten zijn daarvan uitgesloten die in de belasting niet of slechts zeer weinig bijdragen; de keuze van burgemeester en gemeenteraad is geldig, wanneer ook maar de helft der stemgeregtigden opgekomen zijn.

— Uit Freiburg in Baden wordt gemeld, dat er te Basel reeds voor eene zeer aanzienlijke som is ingeschreven voor de daarstelling van den ontworpen spoorweg tusschen die stad en Mannheim, zoodat deze onderneming hoogst waarschijnlijk tot stand zou komen.

— Te München is den 25sten laatstleden de eerste steen aan het nieuwe gebouw der universiteit met groote plegtigheid gelegd.

— Men heeft den 23sten Augustus te Geneve het derde eeuwfeest der kerkhervorming met veel luister gevierd. De protestantsche inwoners der stad wedijverden in hunne deelneming aan deze godsdienstige plegtigheid, door eene algemeene illuminatie. Ofschoon daarbij vele chassinetten, van toepasselijke opschriften voorzien, geplaatst waren, merkte men echter met genoegen op, dat niet een daarvan iets ergerlijks voor andersdenkenden bevatte, maar alles integendeel aanspoorde tot aankweeking van verdraagzaamheid en christelijke liefde.

Uit Weenen schrijft men van den 25sten, dat de reize van den Keizer thans bepaald op den 1sten September vastgesteld is; dezelve wordt van zeer talrijk en aanzienlijk gevolg begeleid. De reisroute over Schrems, Budweis, Klattau, Pilsen, Marienbad, Franzensbrunn, Karlsbad, Saatz, Brüx naar Töplitz, alwaar die Majesteiten den 19den September aankomen en de zamenkomst met den beiden monarchen zal plaats vinden. De onderscheiden vorsten zouden waarschijnlijk zich tegen het einde van September naar Praag begeven, alwaar groote toebereidselen voor de ontvangst van hooge gasten gemaakt worden.

Te Weenen waren den 25sten genoteerd: Metall. 102 1/2 4 C. 98 1/2; Bankactien 1317 1/2.

Graanmarkt te Amsterdam, 1831

WOENSDAG, *den 2den September.*

TARWE. — Met weinig handel bij vorige prijzen: 127 Zeeuwsche hooge Pools f 170; — 127 roode Oost-Vriesche f 147; — 120 Zeeuwsche f 165; — 125 Vaderlandsche f 142; — 130 Elve f 162.

ROGGE. — Als boven: 125, 128 ℔ N. Drentsche f 131, 140.

GARST. — In eenige doen: 107, 110 ℔ N. Oldenburger winter f 106, 112.

HAVER. — Stil: 79 ℔ Dikke f 77; — 93 Fijne f 100.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, den 2den September.

	Laatste koers	Laagste koers	Hoogste koers		Laatste koers	Laagste koers	Hoogste koers
NEDERLAND.							
Werk. Schuld 2½	53⅞	54	53⅞	Dito 1828 5	104⅜	104½	
dito dito 5	101⅝	101⅝	101⅝	Lot dito 1831 5	90⅜		
Uitgestel. dito.				Oude Loud. 5			—
Kasbill. dito.	23 1/16	24	23 3/16	Oude Hand. 5			
Amort. Synd. 4½	93⅜	93⅝	93⅜	Ins. te Amst. 6	68	68	68
Dito dito 3½	77⅛	77⅝	77½	Certific. dito 6			
Schatkistbill. 4				POLEN.			
Hand.-Maats. 4½	108⅝			Aand. L. f. 300			
Nieuwe Dito. 4½	101⅝			PRUISSEN.			
FRANKRIJK.				Dito dito R. 50.	104		
Ins. Grootb. 3				Neg. L. 1830. 4			
ENGELAND.				OOSTENRIJK.			
Dito p. 12 Aug. 3				Aand. L. f 100.			
SPANJE.				Dito dito 250. 4			—
Per. B. E. Ams. 5	32⅛	32⅝	32⅜	Metalliek. 5	99¼		
Dito f 1000. 3	20 1/16	20⅛	20 1/16	Dito L. gen. 5			
Fransche Uitg.	13⅞	14 1/16	13⅞	Dito. 2½			
Cort. B. Lond. 5	29⅞	30⅜	30	Obl. *Goll&C.* 5			
Engelsch Uitg.				Dito. 4			
PORTUGAL.				Cert. Stadsl. 2½			
Obligatien 5				Wech. B. act. 3			
Dito dito 3				N. Vaart Aand.	395		
Nationale				DENEMARKEN.			
Certific. L. & B. 5				Leenc. Lond. 3			
Dito Exp. & C. 5	92			Bataafsche 4			
Leenc. Lond. 5				Dito Russch. 6	86¾		
RUSLAND.				Russ. Fonds			
Obl. *Hoewelste* 5	103¾	104		500 Fr. f			

Te Amsterdam, bij H. J. ABRAHAMS.

H. J. ABRAHAMS,
1e *Luitenant-Adjudant* 5e *Afd. Inf.* —
M. J. SASSEN,
's Hertogenbosch, 1ste September 1831.

Bij J. C. GREP & ZOON, Boekhandelaars te Amsterdam, zijn te bekomen en alom verzonden: DE GEMAKKELIJKE MAN, een Volksboek door Rinnes Sonnius. 2de en 3de Stukje; prijs f 1.20. Deze Stukjes zijn vooral in de tegenwoordige dagen van veel belang om te lezen; het 4de, 5de en 6de Stukje, waarmede het eerste Deel zal kompleet zijn, zullen in de volgende maand verzonden worden. — II. PROEVE EENER KERKELIJKE STATISTIEK DER NEDERLANDEN; behelzende met inzicht Provincie in het bijzonder, de opgave van het getal der Protestantsche Gemeenten, Leden, enz. Prijs 80 Cents.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.